

CYNLLUN GWEITHREDU SAFONAU'R IAITH GYMRAEG
CYNGOR SIR GÂR 2016- 2017

Tim Polisi a Phartneriaeth
CYNGOR SIR CAERFYRDDIN

Yn unol â HYSBYSIAD CYDYMFFURFIO – ADRAN 44 MESUR Y GYMRAEG (CYMRU) 2011 Cyngor Sir Gâr – Dyddiad Dyroddi: 30/09/2015

Safonau y bydd yn ofynnol i gydymffurfio â hwy o fewn 6 mis (Dyddiad Gosod: 30 Mawrth 2016)

Dosbarth o Safon: Cyflenwi Gwasanaethau

Rhif Safon a (rhif argymhelliad)	Safon	Camau Gweithredu	Amserlen/Cyfrifoldeb
1	Os byddwch yn cael unrhyw ohebiaeth yn Gymraeg oddi wrth berson, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb), oni bai bod y person wedi dweud nad oes angen ateb yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau gwybodaeth yn yr e-fodiwl anwytho • Cydweithio gyda Dysgu a Datblygu ac Optimwm • Cydweithio gyda'r Swyddogion Cefnogi Busnes Adrannol i godi ymwybyddiaeth ac i fonitro cynnydd • Dulliau monitro a gwirio i'w trafod gyda'r Gweithgor Staff • GA i drafod cynigion gyda WW 	<p>Mehefin 2016 – MJ</p> <p>Mehefin 2016 – MJ</p> <p>Cyfarfod 7 Mehefin</p> <p>GA</p>

4	Pan fyddwch yn anfon yr un ohebiaeth at nifer o bersonau, rhaid ichi anfon fersiwn Gymraeg o'r ohebiaeth ar yr un pryd ag y byddwch yn anfon unrhyw fersiwn Saesneg ohoni.	Gweler uchod Cydweithio gyda'r Uned Gyfathrebu i adnabod adrannau sy'n defnyddio cylchlythyrau i sicrhau eu bod yn ddwyieithog ac i gynnig cynnwys am y Safonau	Gorffennaf 2016
5	Os nad ydych yn gwybod a yw person yn dymuno cael gohebiaeth oddi wrthy ch yn Gymraeg rhaid ichi ddarparu fersiwn Gymraeg o'r ohebiaeth pan fyddwch yn gohebu â'r person hwnnw.	Edrych ar opsiynau o ran pwyntiau mynediad i ddewis laith er mwyn sicrhau cofnod cywir (mewn cronfeydd data a sefydlwyd cyn y Safonau)	
6	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg gyfatebol o ohebiaeth, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg (er enghraifft, os yw'r fersiwn Saesneg wedi ei llofnodi, neu os oes manylion cyswllt wedi eu darparu ar y fersiwn Saesneg, rhaid i'r fersiwn Gymraeg gael ei thrin yn yr un modd).	Gweler uchod	
7	Rhaid ichi ddatgan - (a) mewn gohebiaeth, a (b) mewn cyhoeddiadau a hysbysiadau swyddogol sy'n gwahodd personau i anfon ymateb neu i anfon gohebiaeth atoch, eich bod yn croesawu cael gohebiaeth yn Gymraeg, y byddwch yn ateb gohebiaeth yn Gymraeg,	<ul style="list-style-type: none"> • Creu taflen canllawiau cyhoeddi • Rhannu'r canllaw yn unol â'r cynllun cyfathrebu • Trafod gyda'r dylunwyr graffeg / argraffu i osod 	Mai 2016 – MJ Mehefin 2016 – MJ

	ac na fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.	datganiad wrth i adrannau archebu papur pennawd o'r newydd	Mehefin 2016 – MJ
8	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi gyfarch y person yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau gwybodaeth yn yr e-fodiwl ymwybyddiaeth iaith • Sesiwn anwytho – sut i ateb y ffôn – angen diweddarau • Trafod gwaith cwmni Optimwm gydag Alex Machin • Dulliau monitro a gwirio i'w trafod gyda'r Gweithgor Staff • GA i drafod cynigion gyda WW 	<p>Mai 2016 – MJ</p> <p>Cyfarfod 7 Mehefin</p> <p>GA</p>
9	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r person bod gwasanaeth Cymraeg ar gael.	Gweler uchod	
10	Pan fo person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi ddelio â'r alwad yn Gymraeg yn ei chyfanrwydd os yw'r person yn dymuno hynny (gan drosglwyddo'r alwad i aelod o staff sy'n gallu delio â'r alwad yn Gymraeg os yw hynny'n angenrheidiol).	<p>Gweler Uchod</p> <p>Yn dilyn yr asesiad sgiliau, diweddarau cofnod sgiliau iaith yn y llyfr cyfeiriadau e-bost (outlook). Dilyn Ian gydag Andrew Evans.</p> <p>Cadw llygad ar ddatblygiadau Microsoft</p>	Mehefin 2016 – LLE

		2013	
12	Pan fyddwch yn hysbysebu rhifau ffôn, llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Dim angen gweithredu	
13	Os byddwch yn cynnig gwasanaeth Cymraeg ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid i rif ffôn y gwasanaeth Cymraeg fod yr un peth â rhif ffôn y gwasanaeth Saesneg cyfatebol.	Dim angen gweithredu	
14	Pan fyddwch yn cyhoeddi eich prif rif ffôn, neu unrhyw rifau sydd gennych ar gyfer llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi nodi (yn Gymraeg) eich bod yn croesawu galwadau yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal ymgyrch farchnata 'Pa bynnag ffordd...' i hyrwyddo gwasanaethau cyfrwng Cymraeg • Cynnal ymgyrch benodol drwy Newyddion Sir Gâr i annog pobl i ddefnyddio'r Gymraeg wrth gysylltu â'r Cyngor 	Mai 2016 – Uned Gyfathrebu
15	Os oes gennych ddangosyddion perfformiad ar gyfer delio â galwadau ffôn, rhaid ichi sicrhau nad yw'r dangosyddion perfformiad hynny yn trin galwadau ffôn a wneir yn Gymraeg yn llai ffafriol na galwadau a wneir yn Saesneg.	Tîm Polisi i siarad â Pennaeth Gwasanaethau Cwsmeriaid am safon 15	
16	Rhaid i'ch prif wasanaeth (neu wasanaethau) ateb galwadau ffôn roi gwybod i bersonau sy'n galw, yn Gymraeg, fod modd gadael neges yn Gymraeg.	Cynnwys yn y Canllawiau Ateb Ffôn	

17	Pan na fo gwasanaeth Cymraeg ar gael ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r personau sy'n galw (pa un ai drwy gyfrwng neges wedi ei hawtomeiddio neu fel arall) pryd y bydd gwasanaeth Cymraeg ar gael.	Dim angen gweithredu	
18	Os bydd person yn cysylltu ag un o'ch adrannau ar rif ffôn llinell uniongyrchol (gan gynnwys ar rifau llinell uniongyrchol aelodau staff), a bod y person hwnnw'n dymuno cael gwasanaeth Cymraeg, rhaid ichi ddarparu'r gwasanaeth hwnnw yn Gymraeg yn ei gyfanrwydd (os yw'n angenrheidiol drwy drosglwyddo'r alwad i aelod o staff sy'n gallu delio â'r alwad yn Gymraeg).	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau gwybodaeth yn yr e-fodiwl ymwybyddiaeth Iaith • Sesiwn anwytho – sut i ateb y ffôn – angen diweddarau • Diweddarau cofnod ieithyddol staff ar Outlook / Microsoft 2013 	MJ MJ LLE
20	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar rif llinell uniongyrchol (pa un ai ar rif llinell uniongyrchol adran neu ar rif llinell uniongyrchol aelod o staff), rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth gyfarch y person.	Gweler uchod	

21	Pan fyddwch yn ffonio unigolyn ("A") am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i A a yw'n dymuno cael galwadau ffôn oddi wrthyh yn Gymraeg; ac os yw A yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o'i ddymuniad, a chynnal galwadau ffôn a wneir i A o hynny ymlaen yn Gymraeg.	Gweler uchod	
22	Rhaid i unrhyw system ffôn wedi ei hawtomeiddio sydd gennych ddarparu'r gwasanaeth cyfan wedi ei awtomeiddio yn Gymraeg.	Gweler uchod	
24	Os byddwch yn gwahodd un person ("P") yn unig i gyfarfod, rhaid ichi ofyn i P a fyddai'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a hysbysu P y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Gweithgor Staff o ran monitro hyn • Darparu geiriad ar y fewnwyd o ran gwahodd unigolion i gyfarfodydd 	Mehefin 2016
24A	Os byddwch wedi gwahodd un person ("P") yn unig i gyfarfod, a bod P wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu).	Creu taflen Canllawiau Trefnu a Chynnal Cyfarfod	

26	Os byddwch yn gwahodd unigolyn ("A") i gyfarfod, a bod y cyfarfod yn ymwneud â llesiant A, rhaid ichi ofyn i A a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a hysbysu A y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg ac o'r Saesneg i'r Gymraeg at y diben hwnnw.	Anfon y safon at yr adrannau sy'n dod o dan diffiniad llesiant – Adran Gofal Cymdeithasol (Jake Morgan) Gwasanaethau Plant (Stefan Smith) Trafod cyfieithu Saesneg i'r Gymraeg gyda Deina	Yn dilyn apelio 27 a 28 – Ebrill 2016
26A	Rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ac o'r Saesneg i'r Gymraeg ar gael mewn cyfarfod- (a) os yw'r cyfarfod yn ymwneud â llesiant unigolyn ("A") a wahoddyd, a (b) os yw A wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod; os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu.	Anfon y safon at yr adrannau sy'n dod o dan diffiniad llesiant – Adran Gofal Cymdeithasol (Jake Morgan) Gwasanaethau Plant (Stefan Smith) Trafod gyda Chyfarwyddwr yr Adran Gymunedau Trafod gyda'r Rheolwr Gweithredu'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant a'r Rheolwr Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth	Yn dilyn apelio 27 a 28 – Ebrill 2016 Gorffennaf 2016

27	Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfarfod (nad yw'n ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddir), rhaid ichi ofyn i bob person a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod.	Ystyried y dull gorau o fonitro	Cyfarfod Gweithgor Staff Mehefin
27A	Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod (nad yw'n ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddir), a bod o leiaf 10% (ond llai na 100%) o'r gwahoddedigion wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod.	Ystyried y dull gorau o fonitro	Cyfarfod Gweithgor Staff Mehefin
27CH	Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod (nad yw'n ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddir), a bod pawb a gafodd wahoddiad wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi gynnal y cyfarfod yn Gymraeg (heb gymorth gwasanaeth cyfieithu ar y pryd na gwasanaeth cyfieithu olynol).	<ul style="list-style-type: none"> • Dilyn gweithdrefn herio ac apelio • Yn dilyn y penderfyniad, hysbysu staff drwy e Gair / Y Gair o'r drefn 	Yn unol ag ymholiadau

28	<p>Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod y cyfarfod hwnnw yn ymwneud â llesiant un neu ragor o'r unigolion a wahoddwyd, rhaid ichi -</p> <p>(a) gofyn i'r unigolyn hwnnw neu i bob un o'r unigolion hynny a yw'n dymuno i'r cyfarfod gael ei gynnal yn Gymraeg, a</p> <p>(b) os yw'r unigolyn hwnnw, neu os yw pob un o'r unigolion hynny, yn eich hysbysu ei fod yn dymuno i'r cyfarfod gael ei gynnal yn Gymraeg, cynnal y cyfarfod hwnnw yn Gymraeg (heb gymorth gwasanaeth cyfieithu ar y pryd na gwasanaeth cyfieithu olynol).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dilyn gweithdrefn herio ac apelio • Yn dilyn y penderfyniad, hysbysu staff drwy e Gair / Y Gair o'r drefn 	Yn unol ag ymholiadau

30	Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd rhaid ichi ddatgan ar unrhyw ddeunydd sy'n ei hysbysebu, ac ar unrhyw wahoddiad iddo, fod croeso i unrhyw un sy'n bresennol ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod.	<ul style="list-style-type: none"> • Gwaith monitro i'w gadarnhau • Atgoffa staff drwy'r cynllun cyfathrebu 	<ul style="list-style-type: none"> • MJ / LLE • MJ
31	Pan fyddwch yn anfon gwahoddiadau i gyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd rhaid ichi eu hanfon yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> • Gwaith monitro i'w gadarnhau • Atgoffa staff drwy'r cynllun cyfathrebu • Cynnwys geiriad yn y templedi ar y fewnrwyd 	MJ / LLE MJ
32	Os byddwch yn gwahodd personau i siarad mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd rhaid ichi - (a) gofyn i bob person a wahoddir i siarad a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg, a (b) os yw'r person hwnnw (neu o leiaf un o'r personau hynny) yn eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	<ul style="list-style-type: none"> • Gwaith monitro i'w gadarnhau • Atgoffa staff drwy'r cynllun cyfathrebu • Cynnwys geiriad yn y templedi ar y fewnrwyd 	MJ / LLE MJ

33	<p>Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid ichi sicrhau bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod, a rhaid ichi hysbysu'r rheini sy'n bresennol ar lafar yn Gymraeg -</p> <p>(a) bod croeso iddynt ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atgoffa staff drwy'r cynllun cyfathrebu • Cynnwys geiriad yn y templedi ar y fewnwyd 	MJ
34	<p>Os byddwch yn arddangos unrhyw ddeunydd ysgrifenedig mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid ichi sicrhau bod y deunydd hwnnw'n cael ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw destun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atgoffa staff drwy'r cynllun cyfathrebu • Cynnwys geiriad yn y templedi ar y fewnwyd 	MJ
35	<p>Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth hybu'r digwyddiad (er enghraifft, o ran y ffordd y mae'r digwyddiad yn cael ei hysbysebu neu y rhoddir cyhoedduswydd i'r digwyddiad).</p>	<p>Creu taflen Canllawiau cynnal digwyddiadau cyhoeddus</p> <p>Creu taflen Caffael, Comisiynu a Dyrannu Grantiau</p> <p>Llunio pecyn o ganllawiau i gyrff / sefydliadau sy'n derbyn grantiau</p>	MJ

36	Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg yn y digwyddiad (er enghraifft, mewn perthynas â gwasanaethau a gynigir i bersonau sy'n bresennol yn y digwyddiad, mewn perthynas ag arwyddion a arddangosir yn y digwyddiad, ac mewn perthynas â chyhoeddiadau sain a wneir ynddo).	Creu taflen Canllawiau cynnal digwyddiadau cyhoeddus Llunio pecyn o ganllawiau i gyrff / sefydliadau sy'n derbyn grantiau	MJ
37	Rhaid i unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd neu ddeunydd hysbysebu yr ydych yn ei lunio gael ei lunio yn Gymraeg, ac os byddwch yn llunio'r deunydd hysbysebu yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg.	Trafod gyda'r Adran Gyfathrebu am gynnwys Canllaw Dylunio a Chyhoeddi sy'n cynnwys gwybodaeth am beth sydd angen cael ei gyhoeddi'n ddwyieithog a gwybodaeth ymarferol ar sut i gyhoeddi yn ddwyieithog. Trafod gyda'r Uned Gyfathrebu am gynnwys ar Ganllawiau Dylunio cyffredinol y Cyngor (Brand Guidelines). Creu poster i'w arddangos ger holl argraffwyr y Cyngor. Cysylltu â Mark Howard am restr o leoliadau'r argraffwyr.	MJ Ebrill / Mai
38	Rhaid i unrhyw ddeunydd yr ydych yn ei arddangos yn gyhoeddus gael ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r deunydd yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg.	Creu taflen Canllawiau cynnal digwyddiadau	MJ

		cyhoeddus	
41	<p>Os byddwch yn llunio'r dogfennau a ganlyn rhaid ichi eu llunio yn Gymraeg -</p> <p>(a) agendâu, cofnodion a phapurau eraill sydd ar gael i'r cyhoedd, sy'n ymwneud â chyfarfod o fwrdd rheoli neu gabinet;</p> <p>(b) agendâu, cofnodion a phapurau eraill ar gyfer cyfarfodydd, cynadleddau neu seminarau sy'n agored i'r cyhoedd.</p> <p>Rhaid cydymffurfio â safon 41 (a) ymhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <p>☐ papurau eraill sydd ar gael i'r cyhoedd yn ymwneud â chyfarfod o fwrdd rheoli neu gabinet.</p> <p>Rhaid cydymffurfio â safon 41 (b) ymhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <p>☐ papurau eraill ar gyfer cyfarfodydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>	Cynnal ymarfer gwirio yn dilyn cyfarfod o'r Panel Ymgynghorol ar 13 Mai	LLE
42	Rhaid i unrhyw drwydded neu dystysgrif yr ydych yn ei llunio gael ei llunio yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
43	Rhaid i unrhyw lyfryn, taflen, pamffled neu gerdyn yr ydych yn ei lunio neu ei llunio er mwyn darparu gwybodaeth i'r cyhoedd gael ei lunio neu ei llunio yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	

44	Os byddwch yn llunio'r dogfennau a ganlyn, a'u bod ar gael i'r cyhoedd, rhaid ichi eu llunio yn Gymraeg - (a) polisiau, strategaethau, adroddiadau blynyddol a chynlluniau corfforaethol; (b) canllawiau a chodau ymarfer; (c) papurau ymgynghori.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
45	Rhaid i unrhyw reolau yr ydych yn eu cyhoeddi sy'n gymwys i'r cyhoedd gael eu cyhoeddi yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi Monitro gwybodaeth a gyhoeddir	
46	Pan fyddwch yn rhyddhau unrhyw ddatganiad i'r wasg, rhaid ichi ei ryddhau yn Gymraeg, ac os oes fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ddatganiad, rhaid ichi ryddhau'r ddwy fersiwn ar yr un pryd.	Monitro cynnwys y dudalen Newyddion Cysylltu â'r Rheolwr Marchnata a Chyfathrebu	LLE
47	Os byddwch yn llunio dogfen at ddefnydd y cyhoedd, a phan nad oes safon arall wedi ei gwneud yn ofynnol ichi ei llunio yn Gymraeg, rhaid ichi ei llunio yn Gymraeg - (a) os yw pwnc y ddogfen yn awgrymu y dylid ei llunio yn Gymraeg, neu (b) os yw'r gynulleidfa a ragwelir, a'u disgwyliadau, yn awgrymu y dylid llunio'r ddogfen yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	

48	Os byddwch yn llunio dogfen yn Gymraeg ac yn Saesneg (pa un ai ydynt yn fersiynau ar wahân ai peidio), rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
49	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ddogfen ar wahân, rhaid ichi sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn datgan yn glir bod y ddogfen hefyd ar gael yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi Cynnwys geiriad i staff yn y Canllaw Dylunio a Chyhoeddi Darparu geiriad i staff yn y Canllaw Gohebu.	
50	Rhaid i unrhyw ffurflen yr ydych yn ei llunio at ddefnydd y cyhoedd gael ei llunio yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
50A	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ffurflen ar wahân, rhaid ichi sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn datgan yn glir bod y ffurflen hefyd ar gael yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	

50B	Os byddwch yn llunio ffurflen yn Gymraeg ac yn Saesneg (pa un ai ydynt yn fersiynau ar wahân ai peidio), rhaid ichi sicrhau nad yw'r fersiwn Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg, a rhaid ichi beidio â gwahaniaethu rhyngddynt o ran unrhyw ofynion sy'n berthnasol i'r ffurflen (er enghraifft mewn perthynas ag unrhyw ddyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r ffurflen neu mewn perthynas â'r amser a ganiateir ar gyfer ymateb i gynnwys y ffurflen).	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
51	Os byddwch yn mewnosod gwybodaeth ar fersiwn Gymraeg o ffurflen (er enghraifft, cyn ei hanfon at aelod o'r cyhoedd er mwyn iddo wirio'r cynnwys neu er mwyn iddo lenwi gweddill y ffurflen), rhaid ichi sicrhau bod yr wybodaeth yr ydych yn ei mewnosod yn cael ei mewnosod yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
52	Rhaid ichi sicrhau - (a) bod testun pob tudalen ar eich gwefan ar gael yn Gymraeg, (b) bod pob tudalen Gymraeg ar eich gwefan yn gweithredu'n llawn, ac (c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg ar eich gwefan.	Cydweithio â'r Tîm Marchnata a Chyfathrebu i fonitro cynnwys gwefannau Atgoffa staff drwy'r hyfforddiant Umbraco	

55	Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich gwefan sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a darparu dolen uniongyrchol at y dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol.	Cyfathrebu'r safonau 52-59 gyda'r adrannau unigol Sicrhau bod y wefan a'i diweddariadau'n Gymraeg Creu taflen Canllawiau Technoleg a'r Gymraeg	
56	Rhaid ichi ddarparu'r rhyngwyneb a'r dewislenni ar bob tudalen ar eich gwefan yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Technoleg a'r Gymraeg	MJ
57	Rhaid i bob ap yr ydych yn ei gyhoeddi weithredu'n llawn yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg o ran yr ap hwnnw.	Creu taflen Canllawiau Technoleg a'r Gymraeg	MJ
58	Pan fyddwch yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Creu taflen Canllawiau Technoleg a'r Gymraeg Darparu'r Safonau 57 a 58 i'r Adran Gyfathrebu i gynnwys yn y polisi 'defnyddio'r Cyfryngau Cymdeithasol'	

59	Os bydd person yn cysylltu â chi drwy'r cyfryngau cymdeithasol yn Gymraeg, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb).	Creu taflen Canllawiau Technoleg a'r Gymraeg	MJ
60	Rhaid ichi sicrhau bod unrhyw beiriannau hunanwasanaeth sydd gennych yn gweithio'n llawn yn Gymraeg, a rhaid peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â'r peiriant hwnnw.	Adnabod yr adrannau sy'n defnyddio peiriannau hunanwasanaeth (Hamdden, Yr Hwb) – trafod gyda'r Gweithgor Staff Cynnwys yn y daflen Comisiynu, Caffael a Grantiau	Mehefin
61	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro) rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun cyfatebol yn Saesneg neu ar arwydd ar wahân); ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi Cynnwys yn e-Gair / Y Gair	

62	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi Gwirio trefniadau caffael Arwyddion fesul adran – ymarfer drwy'r Gweithgor Staff 14 Mehefin	Mehefin
63	Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion yn gywir o ran ystyr a mynegiant.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
64	Rhaid i unrhyw wasanaeth derbynfa yr ydych yn ei roi ar gael yn Saesneg hefyd fod ar gael yn Gymraeg, a rhaid i unrhyw berson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Cymraeg beidio â chael ei drin yn llai ffafriol na pherson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Saesneg.	Creu taflen o'r prif dderbynfeydd a rhannu'r wybodaeth gyda'r Gweithgor Staff Cyfathrebu'r Safon gyda Phennaeth Gwasanaethau Cwsmeriaid	LLE
67	Rhaid ichi arddangos arwydd yn eich derbynfa sy'n datgan (yn Gymraeg) fod croeso i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg yn y dderbynfa.	Gweler Safon 64 Drafftio e-bost at yr holl staff i gyfathrebu'r safon gan gofio anerchiadau cyhoeddus, Safon 87 Dosbarthu'r uchod yng nghynhadledd staff	Ebrill 2016

		Hamdden ac i'r Arweinwyr Iaith Dosbarth deunyddiau iaith gwaith yn dilyn yr e- bost uchod	Mehefin / Gorffennaf 2016 - MJ
68	Rhaid ichi sicrhau bod staff yn y dderbynfa sy'n gallu darparu gwasanaeth derbynfa Cymraeg yn gwisgo bathodyn sy'n cyfleu hynny.	Tîm Polisi i gyfathrebu gyda'r Rheolwr Gwasanaethau Cwsmeriaid Gweler uchod	
69	Rhaid i unrhyw hysbysiad swyddogol yr ydych yn ei gyhoeddi neu ei arddangos gael ei gyhoeddi neu ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r hysbysiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi Gweler 61	
70	Pan fyddwch yn cyhoeddi neu'n arddangos hysbysiad swyddogol sy'n cynnwys y testun Cymraeg yn ogystal â'r testun Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	

71	Rhaid i unrhyw ddogfennau yr ydych yn eu cyhoeddi sy'n ymwneud â cheisiadau am grant gael eu cyhoeddi yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin fersiwn Gymraeg o'r dogfennau hynny yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohonynt.	Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tandro a Chytundebu. Trefnu cyfarfod â Rheolwr Datblygu Canolfan Ewropeaidd Gorllewin Cymru er mwyn cyfathrebu'r gofynion sydd ar drydydd parti.	Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw Cyfarfod gyda HM a RhPh yn Mehefin
72	Pan fyddwch yn gwahodd ceisiadau am grant, rhaid ichi ddatgan yn y gwahoddiad y caniateir i geisiadau gael eu cyflwyno yn Gymraeg ac na fydd unrhyw gais a gyflwynir yn Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na chais a gyflwynir yn Saesneg.	Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tandro a Chytundebu.	Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw
72A	Rhaid ichi beidio â thrin ceisiadau am grant a gyflwynir yn Gymraeg yn llai ffafriol na cheisiadau a gyflwynir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, mewn perthynas â'r dyddiad cau ar gyfer cael ceisiadau, ac mewn perthynas ag amseriad rhoi gwybod i ymgeiswyr am benderfyniadau).	Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tandro a Chytundebu.	Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw
73	Os byddwch yn cael cais am grant yn Gymraeg, a bod angen cyf- weld ag ymgeisydd fel rhan o'ch asesiad o'r cais, rhaid ichi gynnig cynnal y cyfweiliad yn Gymraeg ac, os yw'r ymgeisydd yn dymuno hynny, rhaid ichi gynnal y cyfweiliad yn Gymraeg	Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tandro a Chytundebu.	Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw

	(heb gymorth gwasanaeth cyfieithu ar y pryd na gwasanaeth cyfieithu olynol).		
75	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i ymgeisydd beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chais am grant, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os cyflwynwyd y cais yn Gymraeg.	Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tendo a Chytundebu.	Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw
77	Pan fyddwch yn cyhoeddi gwahoddiadau i dendro am gontract, rhaid ichi ddatgan yn y gwahoddiad y caniateir i dendrau gael eu cyflwyno yn Gymraeg, ac na fydd tendr a gyflwynir yn Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg.	Ailgysylltu gyda'r Tîm Comisiynu o fewn Gofal Cymdeithasol er mwyn mynychu cyfarfod tîm Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tendo a Chytundebu.	LLE i gysylltu â NE Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw
77A	Rhaid ichi beidio â thrin tendr a gyflwynir yn Gymraeg yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, mewn perthynas â'r dyddiad cau ar gyfer cael tendrau, ac mewn perthynas ag amseriad rhoi gwybod i dendrwr am benderfyniadau).	Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tendo a Chytundebu.	Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw

79	<p>Os byddwch yn cael tendr yn Gymraeg, a bod angen cyfweld â thendrwr fel rhan o'ch asesiad o'r tendr rhaid ichi -</p> <p>(a) cynnig darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg fel bod modd i'r tendrwr ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad, a</p> <p>(b) os yw'r tendrwr yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd at y diben hwnnw (os nad ydych yn cynnal y cyfweiliad yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).</p>	<p>Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tendo a Chytundebu.</p>	<p>Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw</p>
80	<p>Pan fyddwch yn rhoi gwybod i dendrwr beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â thendr, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os cyflwynwyd y tendr yn Gymraeg.</p>	<p>Creu taflen Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tendo a Chytundebu.</p>	<p>Cydweithio â siroedd Ceredigion a Phenfro er mwyn datblygu canllaw</p>
81	<p>Rhaid ichi hybu unrhyw wasanaeth Cymraeg a ddarperir gennych, a hysbysebu'r gwasanaeth hwnnw yn Gymraeg.</p>	<p>Parhau i adnabod cyfleoedd ar y cyd gyda'r Uned Farchnata sut i hyrwyddo gwasanaeth Cymraeg y Cyngor yn ystod y flwyddyn, e.e. Radio Sir Gâr, gwefannau'r Cyngor, arhosfan bysys,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Newyddion Sir Gar - Marchnadoedd <p>Ystyried rôl y Fforwm Sirol a'r potensial drwy'r Srategaeth Hybu</p>	<p>MJ (Mehffin 2016)</p> <p>MJ</p>

82	Os byddwch yn darparu gwasanaeth yn Gymraeg sy'n cyfateb i wasanaeth yr ydych yn ei ddarparu yn Saesneg, rhaid i unrhyw gyhoeddusrwydd neu ddogfen yr ydych yn ei llunio, neu wefan yr ydych yn ei chyhoeddi, sy'n cyfeirio at y gwasanaeth Saesneg nodi bod gwasanaeth cyfatebol ar gael yn Gymraeg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi	
83	Pan fyddwch yn llunio, yn diwygio neu'n cyflwyno eich hunaniaeth gorfforaethol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Creu taflen Canllawiau Dylunio a Chyhoeddi Cynnwys yr wybodaeth yng Nghanllawiau Brand Corfforaethol (Corporate Brand Guidelines)	MJ
84 (45)	Os byddwch yn cynnig cwrs addysg sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid ichi ei gynnig yn Gymraeg. Rhaid cydymffurfio â safon 84 ymhob amgylchiad, ac eithrio: O pan fo asesiad a gynhaliwyd yn unol â safon 86 yn dod i'r casgliad nad oes angen i'r cwrs hwnnw gael ei gynnig yn Gymraeg.	Trafod yn fewnol a drafftio meini prawf a fydd yn gymorth i asesu'r angen am gwrs Cymraeg asesiad Cynnal gweithdy gyda swyddogion y Cyngor sydd yn cynnal cyrsiau yn gyson i drafod datblygu meini prawf ar gyfer asesu.	

		<p>Cynnal darn o waith penodol gyda'r uned sy'n trefnu hyfforddiant i Lywodraethwyr</p> <p>Llunio rhestr o hyfforddwyr dwyieithog</p>	
86	<p>Os byddwch yn datblygu cwrs addysg sydd i'w gynnig i'r cyhoedd, rhaid ichi asesu'r angen i'r cwrs hwnnw gael ei gynnig yn Gymraeg; a rhaid ichi sicrhau bod yr asesiad wedi ei gyhoeddi ar eich gwefan.</p>	<p>Gweler 84.</p> <p>Cyfathrebu'r angen i gynnwys asesiadau ar wefan y Cyngor.</p> <p>Trafod gyda'r Adran Gyfathrebu i greu lleoliad ar gyfer asesiadau, ayb ar dudalen Iaith Gymraeg y Cyngor. Trafod ymhellach brandio'r cynnwys.</p>	
87	<p>Pan fyddwch yn cyhoeddi neges dros system annerch gyhoeddus, rhaid ichi wneud y cyhoeddiad hwnnw yn Gymraeg, ac os yw'r cyhoeddiad yn cael ei wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r cyhoeddiad gael ei wneud yn Gymraeg yn gyntaf.</p>	<p>Tynnu sylw'r Arweinwyr Iaith yn dilyn yr hyfforddiant Hamdden</p> <p>Gweler 67</p>	MJ

155	<p>Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael -</p> <p>(a) ar eich gwefan, a</p> <p>(b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cyhoeddi dogfen y Safonau ar wefan y Cyngor. • Cysylltu â'r Rheolwr Gwasanaethau i Gwsmeriaid i esbonio lle gellir dod o hyd i'r wefan. 	MJ
156	<p>Rhaid ichi -</p> <p>(a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n delio â'r materion a ganlyn -</p> <p>(i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â'ch cydymffurfedd â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a</p> <p>(ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i'ch staff ynglŷn â delio â'r cwynion hynny,</p> <p>(b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich gwefan, ac</p> <p>(c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfarfod gyda Anthony Maynard • Trafod yn fewnol adolygu camau'r gweithdrefn gwyno i sicrhau atebolrwydd • Gwirio dolenni ar y wefan gorfforaethol 	LLE
157	<p>Rhaid ichi –</p> <p>(a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer</p> <p>(i) goruchwyllo'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan</p>	<p>Trafod yn fewnol ar sut i adrodd i'r Comisiynydd a chynnwys yr elfennau hybu, hwyluso a</p>	

	<p>ddyletswydd i gydymffurfio â hwy,</p> <p>(ii) hybu'r gwasanaethau a gynigir gennych yn unol â'r safonau hynny, a</p> <p>(iii) hwyluso defnyddio'r gwasanaethau hynny,</p> <p>(b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich gwefan, ac</p> <p>(c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>	<p>goruchwyllo yn y cynllun gweithredu / adroddiad blynyddol.</p>	
158	<p>(1) Rhaid ichi lunio adroddiad ("adroddiad blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n delio â'r modd y bu ichi gydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno.</p> <p>(2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn honno a oedd yn ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.</p> <p>(3) Rhaid ichi gyhoeddi'r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 30 Mehefin yn dilyn y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad yn ymwneud â hi.</p> <p>(4) Rhaid ichi roi cyhoeddusrwydd i'r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol.</p> <p>(5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o'ch adroddiad blynyddol ar gael -</p> <p>(a) ar eich gwefan, a</p> <p>ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>	<p>Trafod yn fewnol (Gweithgor staff) ar sut i adrodd i'r Comisiynydd a chynnwys yr elfennau hybu, hwyluso a goruchwyllo yn y cynllun gweithredu / adroddiad blynyddol.</p>	

159	Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Cyhoeddi Cynllun Gweithredu	
160	Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Gweithredu'n ymatebol i ymholiadau'r Comisiynydd.	

Dosbarth o Safon: Llunio Polisi

Rhif Safon	Safon	Camau Gweithredu	Amserlen/Cyfrifoldeb
88	Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried pa effeithiau, os o gwbl (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi yn eu cael ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Trafodaeth fewnol ar yr angen i lunio canllawiau arbenigol ar effaith polisiau ar y Gymraeg. Ystyried y posibilrwydd o greu Canllawiau ar y cyd â Cheredigion a Gwynedd. Cynnwys yr iaith Gymraeg yn rhan o broses Asesu Effaith Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Trafodaeth bellach ar yr	GA

		<p>angen i gael cyngor arbenigol ar effaith penderfyniadau neu bolisiâu ar y Gymraeg.</p> <p>Cyfarfod ar 22 Mawrth i drafod GA, ND, BLI, GM, IRLI, DA, RhP asesiadau effaith ar yr iaith Gymraeg, Cydraddoldeb a Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.</p>	
89	<p>Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel y byddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar -</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>	Gweler safon 88	Gweler uchod
90	<p>Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel na fyddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar -</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>	Gweler 88	Gweler uchod

<p>91</p>	<p>Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch yr effeithiau (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi o dan ystyriaeth yn eu cael ar -</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>	<p>Trafodaeth gychwynol gyda Dr Kevin Pett.</p> <p>Wedi cynnig dau gwestiwn i gynnwys yn nogfennau ymgynghori</p> <p>Sicrhau bod y cwestiynau yn cael eu cynnwys a'u cyfathrebu gyda phawb sy'n cynnal ymgynghoriad</p>	
<p>92</p>	<p>Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu'r polisi o dan ystyriaeth fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar -</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>	<p>Gweler 91</p>	
<p>93</p>	<p>Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu'r polisi o dan ystyriaeth fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar –</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>	<p>Gweler 91</p>	

<p>94 (48, 49)</p>	<p>Rhaid ichi lunio a chyhoeddi polisi dyfarnu grantiau (neu, pan fo'n briodol, ddiwygio polisi sydd eisoes yn bodoli) sy'n ei gwneud yn ofynnol ichi ystyried y materion a ganlyn pan fyddwch yn gwneud penderfyniadau ynghylch dyfarnu grant -</p> <p>(a) pa effeithiau, os o gwbl (a pha un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol), y byddai dyfarnu grant yn eu cael ar -</p> <p>(i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg;</p> <p>(b) sut y gellid gwneud neu weithredu penderfyniad (er enghraifft, drwy osod amodau grant) fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar -</p> <p>(i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg;</p> <p>(c) sut y gellid gwneud neu weithredu penderfyniad (er enghraifft, drwy osod amodau grant) fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol ar -</p> <p>(i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg;</p> <p>(ch) a oes angen ichi ofyn i'r ymgeisydd am grant am unrhyw wybodaeth ychwanegol er mwyn eich cynorthwyo i asesu effaith dyfarnu grant ar -</p>	<p>Trafod yn fewnol sut i fesur effaith.</p> <p>Trafod gydag Awdurdodau Lleol eraill y posibilrwydd o gydweithio ar ddatblygu 'toolkit' i fesur effaith polisi neu benderfyniadau ar y Gymraeg.</p> <p>Trafod gyda'r Uned Grantiau Ewropeaidd S</p>	<p>Mai 2016</p> <p>LLE</p> <p>MJ</p>
-----------------------------------	--	---	--------------------------------------

	(i) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.		
95	Pan fyddwch yn comisiynu neu'n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried pa effeithiau, os o gwbl (a pha un ai ydynt yn rhai positif neu'n rhai andwyol), y byddai'r penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth yn eu cael ar – (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Cynnwys y wybodaeth yn y Canllaw Comisiynu, Grantiau a Chaffael (ac o ran astudiaethau dichonolrwydd)	MJ
96	Pan fyddwch yn comisiynu neu'n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Gweler 95	MJ
97	Pan fyddwch yn comisiynu neu'n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai	Gweler 95	MJ

	andwyol, ar - (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.		
161 (Atodol)	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael - (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Cyhoeddi dogfen y Safonau ar wefan y Cyngor. Cysylltu gyda'r Adran Cwsmeriaid i sicrhau bod staff yn ymwybodol o leoliad y ddogfen ar y wefan.	MJ
162 (Atodol)	Rhaid ichi - (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n delio â'r materion a ganlyn - (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â'ch cydymffurfedd â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i'ch staff ynglŷn â delio â'r cwynion hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael, ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Edrych ar wefan lleol-i o ran cynnig sylwadau Trafod gyda'r tîm cwynion	LLE
163	Rhaid ichi –	Trafod yn fewnol ar sut i adrodd i'r	

(Atodol)	<p>(a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy,</p> <p>(b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich gwefan, ac</p> <p>(c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>	Comisiynydd a chynnwys yr elfennau hybu, hwyluso a goruchwylio yn y cynllun gweithredu / adroddiad blynyddol.	
<p>164 (Atodol)</p>	<p>(1) Rhaid ichi lunio adroddiad, ("adroddiad blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n delio â'r modd y bu ichi gydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno.</p> <p>(2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn a oedd yn ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau llunio polisi yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.</p> <p>(3) Rhaid ichi gyhoeddi'r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 30 Mehefin yn dilyn y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad yn ymwneud â hi.</p> <p>(4) Rhaid ichi roi cyhoedduswydd i'r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol.</p> <p>(5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o'ch adroddiad blynyddol ar gael –</p> <p>(a) ar eich gwefan, a</p> <p>(b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>	Trafod yn fewnol ar sut i adrodd i'r Comisiynydd a chynnwys yr elfennau hybu, hwyluso a goruchwylio yn y cynllun gweithredu / adroddiad blynyddol.	MJ

165 (Atodol)	Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Cyhoeddi Cynllun Gweithredu	MJ
166 (Atodol)	Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Gweithredu'n ymatebol i ymholiadau'r Comisiynydd.	

Dosbarth o Safon: Gweithredu

Rhif Safon	Safon	Camau Gweithredu Polisi	Amserlen
98 (43)	Rhaid ichi ddatblygu polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol, gyda'r bwriad o hybu a hwyluso defnyddio'r Gymraeg, a rhaid ichi gyhoeddi'r polisi hwnnw ar eich mewnwyd.	<ul style="list-style-type: none"> Trafod yn fewnol a rhoi sylw pellach i ddatblygu polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol. Ystyried cynnwys Safonau 99 – 144 yn y polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol. Drafftio polisi i'w gyflwyno i'r Panel Ymgynghorol a'r Gweithgor staff Uwch swyddogion (Wendy) i graffu ar y ddogfen yn fewnol Tîm Rheoli Corfforaethol 	Erbyn 7 Ebrill (Gweithgor ar 12 Ebrill) (Panel 13 Mai)

		(i'w gadarnhau) <ul style="list-style-type: none"> A oes angen cyflwyno i'r Bwrdd Gweithredol? 	GA
99	Pan fyddwch yn cynnig swydd newydd i unigolyn, rhaid ichi ofyn i'r unigolyn hwnnw a yw'n dymuno i'r contract cyflogaeth neu gontract am wasanaethau gael ei ddarparu yn Gymraeg; ac os yw'r unigolyn yn dymuno hynny rhaid ichi ddarparu'r contract yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> Gofyn am ddiweddariad gan yr isadran Adnoddau Dynol o ran Safonau 99-119, 127-131 a 136-140. 	
100	Rhaid ichi - (a) gofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ohebiaeth bapur sy'n ymwneud â'i gyflogaeth, ac sydd wedi ei chyfeirio ato'n bersonol, yn Gymraeg, a (b) os yw cyflogai yn dymuno hynny, ddarparu unrhyw ohebiaeth o'r fath iddo yn Gymraeg.	Fel uchod	
101	Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu anghenion neu ofynion ei hyfforddiant yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	
102	Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu ei amcanion perfformiad yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo	Adran Adnoddau Dynol	

	yn Gymraeg.		
103	Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu neu'n cofnodi ei gynllun gyrfa yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> Gofyn am ddiweddariad gan y tîm Rheoli Perfformiad a Llywodraethu a Dysgu a Datblygu 	ND / MN
105	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch ymddygiad yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	
106	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch iechyd a lles yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	
107	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch cyflogau neu fuddion yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	
108	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch rheoli perfformiad, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	
109	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch absenoldeb o'r gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	

110	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch amodau gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	
111	Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch patrymau gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	Adran Adnoddau Dynol	
112	Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o'ch staff – (a) gwneud cwynion ichi yn Gymraeg, a (b) ymateb i unrhyw gwyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg.	Trafod gyda'r Adran Gwynion	Ebrill / Mai 2016 LIE
112A	Rhaid ichi ddatgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich gweithdrefnau ar gyfer gwneud cwynion y caiff pob aelod o staff – (a) gwneud cwyn ichi yn Gymraeg, a (b) ymateb i gwyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg; a rhaid ichi hefyd roi gwybod i bob aelod o staff am yr hawl honno.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Gwynion • Adran Adnoddau Dynol i gynnwys ngweithdrefnau gwneud cwynion a'r pecyn anwytho. • Hysbysu rheolwyr a phob aelod o staff am yr hawl – cynnwys yn y polisi defnyddio'r Gymraeg yn fewnol 	LIE

114	<p>Os byddwch yn cael cwyn gan aelod o staff neu'n cael cwyn ynghylch aelod o staff, a bod angen cyfarfod â'r aelod hwnnw o staff, rhaid ichi -</p> <p>(a) gofyn i'r aelod o staff a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod;</p> <p>(b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw os yw'n ofynnol; ac os yw'r aelod o staff yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Gwynion • Adran Adnoddau Dynol i gynnwys ngweithdrefnau gwneud cwynion a'r pecyn anwytho. • Hysbysu rheolwyr a phob aelod o staff am yr hawl – cynnwys yn y polisi defnyddio'r Gymraeg yn fewnol 	<p>Ebrill / Mai 2016</p> <p>LIE</p>
115	<p>Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chŵyn a wneir gan yr aelod hwnnw, neu mewn perthynas â chŵyn a wneir amdano ef, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff -</p> <p>(a) wedi gwneud y gŵyn yn Gymraeg,</p> <p>(b) wedi ymateb yn Gymraeg i gŵyn amdano ef,</p> <p>(c) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Gwynion • Adran Adnoddau Dynol i gynnwys ngweithdrefnau gwneud cwynion a'r pecyn anwytho. • Hysbysu rheolwyr a phob aelod o staff am yr hawl – cynnwys yn y polisi defnyddio'r Gymraeg yn 	<p>Ebrill / Mai 2016</p> <p>LIE</p>

	(ch) wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn.	fewnol	
116	Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o staff ymateb yn Gymraeg i honiadau a wneir yn ei erbyn mewn unrhyw broses ddisgyblu fewnol.	<ul style="list-style-type: none"> • Adran Adnoddau Dynol i gynnwys yng ngweithdrefnau disgyblu a'r pecyn anwytho. • Gofyn am ddiweddariad o ran y broses ddisgyblu • Hysbysebu rheolwyr a bob aelod o staff am yr hawl – cynnwys yn y polisi defnyddio'r Gymraeg yn fewnol 	AC / LIE Mai 2016
116A	Rhaid ichi - (a) datgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich trefniadau ar gyfer disgyblu staff y caiff unrhyw aelod o staff ymateb yn Gymraeg i unrhyw honiadau a wneir yn ei erbyn, a (b) os byddwch yn dechrau gweithdrefn ddisgyblu mewn perthynas ag aelod o staff, rhoi gwybod i'r aelod hwnnw o staff am yr hawl honno.	<ul style="list-style-type: none"> • Adran Adnoddau Dynol i gynnwys yng ngweithdrefnau disgyblu a'r pecyn anwytho. • Gofyn am ddiweddariad o ran y broses ddisgyblu • Hysbysebu rheolwyr a bob aelod o staff am yr hawl – cynnwys yn y polisi defnyddio'r Gymraeg yn fewnol 	AC/ LIE Mai 2016

118	<p>Os byddwch yn trefnu cyfarfod ag aelod o staff ynghylch achos disgyblu mewn perthynas â'i ymddygiad, rhaid ichi -</p> <p>(a) gofyn i'r aelod o staff a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a</p> <p>(b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu at y diben hwnnw os yw'n ofynnol; ac, os yw'r aelod o staff yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i Saesneg yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adran Adnoddau Dynol i gynnwys yng ngweithdrefnau disgyblu a'r pecyn anwytho. • Gofyn am ddiweddariad o ran y broses ddisgyblu • Hysbysebu rheolwyr a bob aelod o staff am yr hawl – cynnwys yn y polisi defnyddio'r Gymraeg yn fewnol 	<p>AC / LIE</p> <p>Mai 2016</p>

<p>119</p>	<p>Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad yn dilyn proses ddisgyblu, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff -</p> <p>(a) wedi ymateb i honiadau yn ei erbyn yn Gymraeg, (b) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu (c) wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adran Adnoddau Dynol i gynnwys yng ngweithdrefnau disgyblu a'r pecyn anwytho. • Gofyn am ddiweddariad o ran y broses ddisgyblu • Hysbysu rheolwyr a phob aelod o staff am yr hawl – cynnwys yn y polisi defnyddio'r Gymraeg yn fewnol 	<p>AC / LIE</p> <p>Mai 2016</p>
<p>120</p>	<p>Rhaid ichi ddarparu meddalwedd gyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg y Gymraeg i'ch staff, a darparu rhyngwynebau Cymraeg ar gyfer meddalwedd (pan fo rhyngwyneb ar gael).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio gyda'r adran TG ar y canllawiau cymorth i ysgrifennu'n Gymraeg a chadw golwg ar oblygiadau cyflwyno Windows 2013 • Cynnig yr esboniad i adrannau eraill sydd a chylchlythyron (gofyn i Deina am restr) • Cynnwys yn y daflen Canllawiau Cymorth Ysgrifennu Cymraeg 	<p>MJ (Ebrill 2016)</p>

122	<p>Rhaid ichi sicrhau -</p> <p>(a) bod testun hafan eich mewnrwyd ar gael yn Gymraeg,</p> <p>(b) bod unrhyw destun Cymraeg ar hafan eich mewnrwyd (neu, pan fo'n berthnasol, bod hafan Gymraeg eich mewnrwyd) yn gweithredu'n llawn, ac</p> <p>(c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â hafan eich mewnrwyd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Gyfathrebu a chadarnhau amserlen 	
123	<p>Bob tro y byddwch yn cyhoeddi tudalen newydd neu'n diwygio tudalen ar eich mewnrwyd, rhaid ichi sicrhau -</p> <p>(a) bod testun y dudalen honno ar gael yn Gymraeg,</p> <p>(b) bod unrhyw fersiwn Gymraeg o'r dudalen yn gweithredu'n llawn, ac</p> <p>(c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â thestun y dudalen honno.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Gyfathrebu 	
124	<p>Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich mewnrwyd sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a rhaid darparu dolen uniongyrchol i'r dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Gyfathrebu 	
125	<p>Rhaid ichi neilltuo a chynnal tudalen (neu dudalennau) ar eich mewnrwyd sy'n darparu gwasanaethau a deunydd cymorth i hybu'r Gymraeg ac i gynorthwyo eich staff i ddefnyddio'r</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau trosglwyddo adnoddau'r parth Cymraeg • Bydd gwybodaeth ar 	MJ (Medi 2016)

	Gymraeg.	<p>gyfleoedd datblygu ar y fewnrwyd newydd (Adran Dysgu a Datblygu A.M)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyhoeddi canllaw cymorth ysgrifennu ar y fewnrwyd 	
126	Rhaid ichi ddarparu'r rhyngwyneb a'r dewislenni ar eich tudalennau mewnrwyd yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Gyfathrebu 	
127 (35, 37, 38, 40)	Rhaid ichi asesu sgiliau Cymraeg eich cyflogeion.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r isadran Adran Adnoddau Dynol yn ein cyfarfodydd misol • Derbyn canlyniadau cyntaf yr awdit • Cadarnhau trefniadau ar gyfer cynnal yr awdit ymhlith staff sydd heb gyswllt swyddfa • Derbyn canlyniad yr awdit staff heb gyswllt swyddfa • Sicrhau bod y wybodaeth yn cael ei drosglwyddo i Outlook • Sicrhau bod y tîm Dysgu a Datblygu yn derbyn y data ac yn ymateb drwy'r ddarpariaeth 	DR / LIE
130 (39,	Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd yn ystod oriau gwaith - (a) i'ch cyflogeion gael gwersi Cymraeg sylfaenol, a	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau darpariaeth gwersi Cymraeg y Cyngor gyda'r Adran 	MJ

61)	(b) i gyflogeion sy'n rheoli pobl eraill gael hyfforddiant ar ddefnyddio'r Gymraeg yn eu rôl fel rheolwyr.	<p>Dysgu a Datblygu</p> <ul style="list-style-type: none"> • -mapio darpariaeth bresennol, - ailstrwythuro darpariaeth • marchnata darpariaeth • Ymateb i ganlyniad tendr yr Egin, i gynllunio darpariaeth • Cynnig cwrs datblygu sgiliau Cymraeg i reolwyr • Cynnig hyfforddiant i reolwyr ar y Strategaeth Sgiliau Iaith • Derbyn canlyniadau cyntaf yr awdit sgiliau iaith • Sicrhau bod y tîm Dysgu a Datblygu yn derbyn y data ac yn ymateb drwy'r ddarpariaeth • Mae rhaglen o gyfleoedd dysgu yn cael ei datblygu i gynnig ystod o gyfleoedd. Bydd hyn mewn lle erbyn Medi 2016 (Dysgu a Datblygu 	Medi 2016
-----	--	---	-----------

		A.M)	
131 (39, 61, 62)	Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd i'ch cyflogeion sydd wedi cwblhau hyfforddiant Cymraeg sylfaenol gael hyfforddiant pellach yn rhad ac am ddim er mwyn datblygu eu sgiliau yn yr iaith.	Fel uchod	
132	Rhaid ichi ddarparu cyrsiau hyfforddi er mwyn i'ch cyflogeion ddatblygu - (a) ymwybyddiaeth o'r Gymraeg (gan gynnwys ymwybyddiaeth am hanes yr iaith a'i lle yn niwylliant Cymru); (b) dealltwriaeth o'r ddyletswydd i weithredu yn unol â safonau'r Gymraeg; (c) dealltwriaeth am y modd y gellir defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfathrebu'r polisi defnydd mewnol o'r Gymraeg yn y gweithle (S98) • Cydweithio gydag Alex ar yr e-fodiwl anwytho newydd gydag Optimwm • Parhau â'r drafodaeth ynglŷn â llunio modiwl Ymwybyddiaeth iaith newydd yn dilyn ystyriaeth o gynnwys modiwl AWA* • Gofyn i Dysgu a Datblygu am amserlen ar fodiwl AWA • Darparu hyfforddiant ar ddyletswydd i ddarparu yn unol â'r Safonau i'r Adran Hamdden drwy Sglein • Yn dilyn yr hyfforddiant i'r Adran Hamdden, ystyried 	MJ /LIE /AM Ebrill 2016

		<p>darpariaeth i adrannau eraill</p> <p>* A new module is being developed by partner organisations within the All Wales Academy [AWA] - The new 'Croeso i'r Gymraeg' includes information on Welsh Language Awareness, understanding of the duty in accordance with the WL Standards and understanding of how the WL can be used in the workplace</p>	
133	<p>Pan fyddwch yn darparu gwybodaeth i gyflogeion newydd (er enghraifft, fel rhan o broses ymsefydlu), rhaid ichi ddarparu gwybodaeth er mwyn codi eu hymwybyddiaeth o'r Gymraeg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau e-fodiwl anwytho Ymwybyddiaeth iaith • Cynnwys elfennau ymwybyddiaeth iaith yn yr e-fodiwl anwytho newydd • Ystyried cynnwys y taflenni canllaw yn y pecyn electroneg i gyflogeion newydd'. Trafod hyn gydag Adnoddau Dynol 	<p>MJ /LIE</p> <p>Ebrill 2016</p>
134	<p>Rhaid ichi ddarparu geiriad neu logo ar gyfer llofnodion e-bost eich staff sy'n eu galluogi i ddynodi a ydynt yn siarad Cymraeg yn rhugl neu'n dysgu'r iaith.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu geiriad a'i gynnwys yn y daflen Canllawiau Cymorth Ysgrifennu Cymraeg • Mapio'r Cymorth posib ar gyfer adnodd newydd 	<p>MJ</p>

		<p>ar y fewnrwyd (ystyried cynnwys gwefan Canolfan Bedwyr / Canolfan Peniarth)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comisiynu/creu adnodd newydd i'r fewnrwyd • Cynnwys cyfeiriad at y canllawiau yn y polisi defnydd mewnol o'r Gymraeg yn y gweithle • Trafod gyda TG o ran gosod datganiad am y Gymraeg ar bob templed e-bost 	<p>Yn dilyn sefydlu'r fewnrwyd newydd</p> <p>Medi 2016</p> <p>Mai 2016</p>
135	<p>Rhaid ichi ddarparu geiriad ar gyfer eich cyflogeion fydd yn eu galluogi i gynnwys fersiwn Gymraeg o'u manylion cyswllt mewn negeseuon e-byst, ac i ddarparu fersiwn Gymraeg o unrhyw neges sy'n hysbysu pobl eraill nad ydynt ar gael i ateb negeseuon ebost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi Swyddogion Cynnal Busnes (BSO) i wirio'r negeseuon allan o'r swyddfa, yn dilyn cyhoeddi'r canllawiau • Cynnwys yn y daflen Canllawiau Cymorth Ysgrifennu Cymraeg • Cynnwys yn y polisi defnydd mewnol o'r Gymraeg yn y gweithle • Ystyried y posibiladau o gynhyrchu'r canllawiau ar ffurf posteri – cylchredeg drwy'r Gweithgor Staff 	<ul style="list-style-type: none"> • LIE – Rhestr swyddi y Cyngor drwy JE • MJ • Aelodau'r

		<ul style="list-style-type: none"> Gwirio gyda Adnoddau Dynol o ran enwau adrannau ac isadrannau 	<p>Gweithgor Staff</p> <p>Awst 2016</p>
<p>136 (33, 34 – polisi recriwtio, a 36 - hyfforddiant)</p>	<p>Pan fyddwch yn asesu'r anghenion ar gyfer swydd newydd neu swydd wag, rhaid ichi asesu'r angen am sgiliau yn y Gymraeg, a'i chategoreiddio fel swydd pan fo un neu ragor o'r canlynol yn gymwys -</p> <p>(a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol;</p> <p>(b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir rhywun i'r swydd;</p> <p>(c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu (ch) nad yw sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Adran Adnoddau Dynol / Strategaeth Sgiliau Iaith Mabwysiadwyd y Strategaeth Sgiliau Iaith ym mis Ionawr 2016 Cylchredwyd canllawiau i bob rheolwr a phennaeth gwasanaeth ar recriwtio Nodir bod pob swydd yn y cyngor yn cael ei hysbysebu ar lefel 1 o'r fframwaith asesu sgiliau fel lleiafswm Monitro disgrifiadau swyddi Cynnal cyfarfodydd rheolaidd gydag Adnoddau Dynol Gwirio y ddolen o'r disgrifiadau swyddi i'r Strategaeth newydd Trafod gydag Adnoddau Dynol o ran y gwaith 	

		monitro	
136A	Os byddwch wedi categorio swydd fel un sy'n gofyn bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol, yn ddymunol neu fod angen eu dysgu, rhaid ichi - (a) pennu hynny wrth hysbysebu'r swydd, a (b) hysbysebu'r swydd yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> Adran Adnoddau Dynol / Strategaeth Sgiliau Iaith 	
137	Pan fyddwch yn hysbysebu swydd, rhaid ichi ddatgan y caniateir i geisiadau gael eu cyflwyno yn Gymraeg, ac na fydd cais a gyflwynir yn y Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na chais a gyflwynir yn Saesneg.	Monitro cydymffurfedd	

137A	<p>Os byddwch yn cyhoeddi -</p> <p>(a) ffurflenni cais am swyddi;</p> <p>(b) deunydd esboniadol ynghylch eich proses ar gyfer ymgeisio am swyddi;</p> <p>(c) gwybodaeth am eich proses gyf-weld, neu am unrhyw ddulliau asesu eraill wrth ymgeisio am swyddi;</p> <p>(ch) swydd-ddisgrifiadau;</p> <p>rhaid ichi eu cyhoeddi yn Gymraeg a rhaid ichi sicrhau nad ydych yn trin unrhyw fersiynau Cymraeg o'r dogfennau yn llai ffafriol na fersiynau Saesneg ohonynt.</p>	<p>Adran Adnoddau Dynol – gwirio deunydd esboniadol o ran y Strategaeth Sgiliau Iaith newydd</p>	
137B	<p>Rhaid ichi beidio â thrin cais am swydd a wneir yn Gymraeg yn llai ffafriol na chais a wneir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, o ran y dyddiad cau yr ydych yn ei osod ar gyfer cael ceisiadau, ac o ran amseriad rhoi gwybod i unigolion ynghylch penderfyniadau).</p>	<p>Adran Adnoddau Dynol – gwirio'r canllawiau presennol a datblygu canllaw newydd o ran Recriwtio a'r Gymraeg</p>	<p>LLE i drafod gyda Adnoddau Dynol</p>

<p>139</p>	<p>Rhaid ichi sicrhau bod eich ffurflenni cais am swyddi -</p> <p>(a) yn rhoi lle i unigolion nodi eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg mewn cyfweiliad neu ddull arall o asesiad, a</p> <p>(b) yn esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw os oes angen; ac, os yw'r unigolyn yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweiliad neu'r asesiad, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd yn y cyfweiliad neu asesiad (os nad ydych yn cynnal y cyfweiliad neu'r asesiad yn Gymraeg heb y gwasanaeth cyfieithu hwnnw).</p>	<p>Adran Adnoddau Dynol – trafod cymal (a) o ran ffurflenni cais a darpariaeth cyfieithu ar y pryd</p>	
<p>140</p>	<p>Pan fyddwch yn rhoi gwybod i unigolyn beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chais am swydd, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os gwnaed y cais yn Gymraeg.</p>	<p>Adran Adnoddau Dynol</p>	

141	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun Saesneg cyfatebol neu ar arwydd ar wahân), ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.	Sicrhau bod yr Adran Eiddo Corfforaethol a'r Adran Cynnal Eiddo'n cynnwys y Safon hon yn ei weithdrefnau. Creu basdata ar gyfer y fewnwyd o dermau ac arwyddion (Drwy'r Swyddogion Cefnogi Busnes) – blaenoriaethu'r Adran Hamdden	MJ
142	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	Sicrhau bod yr Adran Eiddo Corfforaethol yn cynnwys y Safon hon yn ei weithdrefnau.	
143	Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion a arddangosir yn eich gweithle yn gywir o ran ystyr a mynegiant	Sicrhau bod yr Adran Eiddo Corfforaethol yn cynnwys y Safon hon yn ei weithdrefnau.	

144	Pan fyddwch yn gwneud cyhoeddiadau dros offer sain yn eich gweithle, rhaid i'r cyhoeddiad hwnnw gael ei wneud yn Gymraeg, ac os gwneir y cyhoeddiad yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r cyhoeddiad gael ei wneud yn Gymraeg yn gyntaf.	Adnabod pa weithleoedd sy'n defnyddio uchelseinydd (gweler 87) Cyfathrebu'r Safon gyda'r gweithleoedd hynny Cynnwys yng nghanllawiau cynnal digwyddiadau cyhoeddus	Ebrill / Mai 2016
167 (Atodol)	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael - (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Trafod gyda'r Adran Cyfathrebu anghenion Cyhoeddi dogfennau yn ymwneud â'r Safonau ar wefan y Cyngor. Cyhoeddi dogfen y Safonau ar wefan y Cyngor	LLE – Ebrill 2016

<p>168 (Atodol)</p>	<p>Rhaid ichi - (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n delio â'r materion a ganlyn - (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â'ch cydymffurfedd â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i'ch staff ynglŷn â delio â'r cwynion hynny, a (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich mewnrwyd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gweler Safon 162 ac 156 • Diweddarau'r weithdrefn / canllaw delio â chwynion yn unol â'r Safonau • Parhau â'r drafodaeth am rôl Penaethiaid Gwasanaeth o fewn y weithdrefn 	
<p>169 (Atodol)</p>	<p>Rhaid ichi - (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer (i) goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (ii) hybu'r gwasanaethau a gynigir gennych yn unol â'r safonau hynny, a (iii) hwyluso defnyddio'r gwasanaethau hynny, a (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich mewnrwyd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cyhoeddi'r Cynllun Gweithredu fel yr Adroddiad Blynyddol cyntaf. Cynnwys rhagair gan yr Aelod Portffolio ac atodiadau penodol. • Hybu'r gwasanaethau yn fewnol drwy Y Gair / E Gair, canllawiau i staff a sesiynau briffio • Hybu'r gwasanaethau i'r cyhoedd drwy'r wefan Newyddion Sir Gâr • Parhau i ddatblygu a Gweithredu'r Cynllun Cyfathrebu 	<p>Mai – Mehefin 2016</p>

<p>170 (Atodol)</p>	<p>(1) Rhaid ichi lunio adroddiad ("adroddiad blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n delio â'r modd y bu ichi gydymffurfio â'r safonau gweithredu yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno.</p> <p>(2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys yr wybodaeth a ganlyn (pan fo'n berthnasol, i'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau y cyfeirir atynt) -</p> <p>(a) nifer y cyflogeion sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg ar ddiwedd y flwyddyn o dan sylw (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 151);</p> <p>(b) nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a gynigiwyd gennych yn y Gymraeg yn ystod y flwyddyn (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 152);</p> <p>(c) os cynigiwyd fersiwn Gymraeg o gwrs gennych yn ystod y flwyddyn, y ganran o gyfanswm nifer y staff a fynychodd y cwrs a fynychodd y fersiwn Gymraeg (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 152);</p> <p>(ch) nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennych yn ystod y flwyddyn a gategoreiddiwyd fel swyddi sy'n gofyn -</p> <p>(i) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol</p> <p>(ii) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir i'r swydd,</p> <p>(iii) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol, neu</p> <p>(iv) nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol, (ar sail y cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 154);</p> <p>(d) nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn a</p>	<p>Bydd yr Adroddiad Blynyddol yn cynnwys yr elfennau hybu, hwyluso a goruchwylio yn y cynllun gweithredu / adroddiad blynyddol.</p>	
--------------------------------	---	--	--

	<p>oedd yn ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau gweithredu yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.</p> <p>(3) Rhaid ichi gyhoeddi'r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 30 Mehefin yn dilyn y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad yn ymwneud â hi.</p> <p>(4) Rhaid ichi roi cyhoedduswydd i'r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol.</p> <p>(5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o'ch adroddiad blynyddol ar gael –</p> <p>(a) ar eich gwefan, a</p> <p>(b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.</p>		
171 (Atodol)	Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Cyhoeddi Cynllun Gweithredu	Mehefin 2016
172 (Atodol)	Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Gweithredu'n ymatebol i ymholiadau'r Comisiynydd.	

Dosbarth o Safon: Cadw Cofnodion

		•	
147	Rhaid ichi gadw cofnod, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, o nifer y cwynion yr ydych yn eu cael sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r Adran Rheoli Perfformiad (gweler 168) Adran Gwynion • Parhau â'r weithdrefn hyd nes daw diweddariad o ran hysbysu Penaethiaid Gwasanaeth 	GA / WW
148	Rhaid ichi gadw copi o unrhyw gŵyn ysgrifenedig yr ydych yn ei chael sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	<ul style="list-style-type: none"> • Adran Gwynion – cadarnhau bod yr adran yn cadw cofnod o'r gŵyn ysgrifenedig gwreiddiol • Cyfarfod gyda ND 	NDI / LIE

149	Rhaid ichi gadw copi o unrhyw gŵyn ysgrifenedig yr ydych yn ei chael sy'n ymwneud â'r Gymraeg (pa un ai yw'r gŵyn yn ymwneud â'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy ai peidio)	<ul style="list-style-type: none"> Adran Gwynion – cadarnhau bod yr adran yn cadw cofnod o'r gŵyn ysgrifenedig 	ND / LIE
150	Rhaid ichi gadw cofnod o'r camau yr ydych wedi eu cymryd i sicrhau y cydymffurfir â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	<p>Os bydd Canllaw i staff ar effaith polisiau ar y Gymraeg, (gweler safon 88) bydd angen sicrhau bod y safon hon yn cael ei gynnwys ynddo.</p> <p>Sicrhau bod Rheolwyr yn cymryd cyfrifoldeb o gadw cofnod o asesiadau effaith.</p>	GA

<p>151 (35, 37, 38)</p>	<p>Rhaid ichi gadw cofnod (yn dilyn asesiadau o sgiliau iaith Gymraeg eich cyflogeion a wnaed gennych yn unol â safon 127), o nifer y cyflogeion sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a, phan fo hynny'n wybyddus ichi, rhaid ichi gadw cofnod o lefel sgiliau'r cyflogeion hynny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r isadran Adran Adnoddau Dynol yn ein cyfarfodydd misol • Derbyn canlyniadau cyntaf yr awdit • Cadarnhau trefniadau ar gyfer cynnal yr awdit ymhlith staff sydd heb gyswllt swyddfa • Derbyn canlyniad yr awdit staff heb gyswllt swyddfa • Sicrhau bod y wybodaeth yn cael ei drosglwyddo i Outlook • Sicrhau bod y tîm Dysgu a Datblygu yn derbyn y data ac yn ymateb drwy'r ddarpariaeth 	<p>DR/ LIE</p> <p>Mai 2016</p> <p>Medi 2016</p>
<p>153</p>	<p>Rhaid ichi gadw cofnod o bob asesiad a gynhaliwch (yn unol â safon 136) mewn cysylltiad â'r sgiliau Cymraeg y gallai fod eu hangen mewn perthynas â</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r isadran Adran Adnoddau Dynol yn ein cyfarfodydd 	<p>DR / LIE</p>

	swydd newydd neu swydd wag.	misol	
154 (33, 36)	Rhaid ichi gadw cofnod, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol o nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a gategoreiddiwyd (yn unol â safon 136) fel swyddi sy'n gofyn (a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol; (b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg unwaith y penodir rhywun i'r swydd; (c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu (ch) nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafod gyda'r isadran Adran Adnoddau Dynol yn ein cyfarfodydd misol • Sicrhau ein bod yn monitro yn unol â Strategaeth Sgiliau Iaith y Cyngor a'r fframwaith asesu 	DR / LIE
175 (Atodol)	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau cadw cofnodion yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael - (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	<ul style="list-style-type: none"> • Cyhoeddi dogfen y Safonau ar wefan y Cyngor. • Cadarnhau amserlen gyda'r uned Gyfathrebu 	

176 (Atodol)	Rhaid ichi ddarparu unrhyw gofnodion a gadwasoch yn unol â'r safonau cadw cofnodion yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy i Gomisiynydd y Gymraeg, os bydd y Comisiynydd yn gofyn am y cofnodion hynny.	Gweithredu'n ymatebol i ymholiadau'r Comisiynydd.	Tîm Polisi a Phartneriaeth
------------------------	---	---	----------------------------

Safonau y bydd yn ofynnol i gydymffurfio â hwy o fewn blwyddyn.

Dosbarth o Safon: Cyflenwi Gwasanaethau

Rhif Safon	Dosbarth o Safon	Safon		
76	Cyflenwi Gwasanaethau	Rhaid i unrhyw wahoddiadau i dendro am gontract yr ydych yn eu cyhoeddi gael eu cyhoeddi yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin fersiwn Gymraeg o unrhyw wahoddiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono.	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnwys yn y daflen Canllawiau Comisiynu, Caffael, Grantiau, Tendro a chytundebau. • Gofyn am ddiweddariad gan Clare Jones yn yr Uned Gaffael a sicrhau bod cyfieithu'r adnoddau ar y gweill. • Ymchwilio i'r posibilrwydd o hyrwyddo y gwasanaeth hwn e.e. Sell4Wales 	MJ (Gorffennaf 2016) MJ
104	Gweithredu	(b) Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ffurflenni sy'n cofnodi ac yn awdurdodi - (a) gwyliau, absenoldebau o'r gwaith, ac (c) oriau gwaith hyblyg, yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ffurflenni o'r fath iddo yn Gymraeg.	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau gyda'r cyfarfodydd misol gyda Adnoddau Dynol. • Gofyn am ddiweddariad o ran y meddalwedd Resource Link 	LIE (Ebrill 2016) LIE (Ebrill 2016)

121	Gweithredu	<p>Rhaid ichi sicrhau -</p> <p>(a) bod testun pob tudalen ar eich mewnwyd ar gael yn Gymraeg,</p> <p>(b) bod pob tudalen Gymraeg ar eich mewnwyd yn gweithredu'n llawn, ac</p> <p>(c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg ar eich mewnwyd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gwaith paratoi'r fewnwyd ar waith • Gofyn am ddiweddariad o ran yr amserlen • Cydweithio â'r uned Gyfathrebu o ran cynnwys ar y Gymraeg a sicrhau trosglwyddo'r adnoddau cyfredol 	MJ (Ebrill 2016)
128	Gweithredu	<p>Rhaid ichi ddarparu hyfforddiant yn Gymraeg yn y meysydd a ganlyn, os ydych yn darparu hyfforddiant o'r fath yn Saesneg -</p> <p>(a) recriwtio a chyf-weld;</p> <p>(b) rheoli perfformiad;</p> <p>(c) gweithdrefnau cwyno a disgyblu;</p> <p>(ch) ymsefydlu;</p> <p>(d) delio â'r cyhoedd; ac (dd) iechyd a diogelwch.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trefnu cyfarfod gyda Dysgu a Datblygu i drafod y ddarpariaeth 	AM

129	Gweithredu	<p>Rhaid ichi ddarparu hyfforddiant (yn Gymraeg) ar ddefnyddio'r Gymraeg yn effeithiol mewn -</p> <p>(a) cyfarfodydd; (b) cyfweiliadau; ac (c) gweithdrefnau cwyno a disgyblu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Trefnu cyfarfod gyda Dysgu a Datblygu i drafod y ddarpariaeth a chyfleoedd i ychwanegu'r ddarpariaeth i'r Strategaeth Dysgu a Datblygu 	AM
-----	------------	--	--	----

<p>145 (50, 51)</p>	<p>Hybu</p>	<p>Rhaid ichi lunio, a chyhoeddi ar eich gwefan, strategaeth 5 mlynedd sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu mynd ati i hybu'r Gymraeg ac i hwyluso defnyddio'r Gymraeg yn ehangach yn eich ardal; a rhaid i'r strategaeth gynnwys (ymysg pethau eraill) -</p> <p>(a) targed (yn nhermau canran y siaradwyr yn eich ardal) ar gyfer cynyddu neu gynnal nifer y siaradwyr Cymraeg yn eich ardal erbyn diwedd y cyfnod o 5 mlynedd o dan sylw, a</p> <p>(b) datganiad sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cyrraedd y targed hwnnw;</p> <p>a rhaid ichi adolygu'r strategaeth a chyhoeddi fersiwn ddiwygiedig ohoni ar eich gwefan o fewn 5 mlynedd i ddyddiad cyhoeddi'r strategaeth (neu i ddyddiad cyhoeddi fersiwn ddiwygiedig ohoni).</p>	<p>Trafod drafft gyda'r Fforwm sirol a'r Panel ymgynghorol</p> <p>Penderfynu ar fformat Cynllun Gweithredu gyda champau gweithredu</p> <p>Cadarnhau amserlen i gyflwyno'r ddogfen drwy'r broses ddemocrataidd</p> <p>Edrych ar bosibiliadau o brosiectau penodol yn dilyn cyhoeddi'r ddogfen</p>	<p>MJ</p>
--------------------------------	-------------	---	--	-----------

146	Hybu	<p>Bum mlynedd ar ôl cyhoeddi strategaeth yn unol â safon 145 rhaid ichi -</p> <p>(a) asesu i ba raddau yr ydych wedi dilyn y strategaeth honno ac wedi cyrraedd y targed a osodwyd ganddi, a</p> <p>(b) cyhoeddi'r asesiad ar eich gwefan, gan sicrhau ei fod yn cynnwys yr wybodaeth a ganlyn -</p> <p>(i) nifer y siaradwyr Cymraeg yn eich ardal, ac oedran y siaradwyr hynny;</p> <p>(ii) rhestr o'r gweithgareddau a drefnwyd gennych neu a ariannwyd gennych yn ystod y 5 mlynedd flaenorol er mwyn hybu defnyddio'r Gymraeg.</p>	<p>Adrodd ar gynnydd yn erbyn y Cynllun Gweithredu (Gweler 145)</p> <p>b, ii) Adolygu system adrodd y mudiadau hybu'r Gymraeg, sy'n derbyn nawdd, er mwyn sicrhau ein bod yn derbyn y wybodaeth angenrheidiol ar gyfer adrodd.</p> <p>Cyhoeddi'r adroddiad.</p>	
152	Cadw Cofnodion	<p>Rhaid ichi gadw cofnod, ar gyfer pob blwyddyn ariannol, o -</p> <p>(a) nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a gynigiwyd gennych yn Gymraeg (yn unol â safon 128), a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r tîm Dysgu a Datblygu yn monitro mynychwyr pob cwrs. • Coladu'r wybodaeth ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol 	AM / MJ

173	Atodol – Hybu	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau hybu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael - (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	<ul style="list-style-type: none"> • Cyhoeddi dogfen y Safonau ar wefan y Cyngor • Cadarnhau amserlen gyda'r uned Gyfathrebu 	
174	Atodol – Hybu	Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau hybu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Gweithredu'n ymatebol i ymholiadau'r Comisiynydd.	<ul style="list-style-type: none"> • Tîm Polisi a Phartneriaeth

Atodiad 1: Argymhellion o Gynllun Gweithredu 'Y Gymraeg yn Sir Gar'

Argymhelliad	Cam gweithredu	
28 Bod y Cyngor Sir yn datblygu ei bolisi tai fforddiadwy ymhellach gan sicrhau argaeledd uwch o fewn datblygiadau tai.	Edrych ar opsiynau lle gellir datblygu'r polisi ymhellach.	
29 Bod y Cyngor Sir yn cymryd camau pellach i fynd i'r afael â'r nifer o dai gwag o fewn y sir er mwyn eu dychwelyd at ddefnydd lleol.	Edrych ar gynlluniau cenedlaethol megis 'Houses into Homes' ac ystyried dulliau gweithredu lleol. Hyrwyddo'r gefnogaeth sydd ar gael gan y Cyngor i berchnogion tai i adnewyddu eu tai. Rhoi hysbyseb ym mhapurau bro y sir.	
30 Bod y Cyngor Sir yn gosod trothwy uwch am dai fforddiadwy ar gyfer datblygiadau ar dir sy'n eiddo i'r Cyngor Sir	Trafod gyda'r Pennaeth Eiddo Corfforaethol. Angen trafodaeth tebyg gyda chyrff cyhoeddus eraill sy'n berchen eiddo yn Sir Gâr.	
31 Bod y Cyngor Sir yn cynnal ymgyrch farchnata i godi ymwybyddiaeth am y Gofrestr Dewis Tai.	Ymgyrch benodol trwy'r papurau bro.	
53 Bod y Cyngor Sir, mewn trafodaeth gyda'r tair menter iaith yn y sir, ac ar sail y dadansoddiad ystadegol, yn comisiynu gwaith penodol i bob menter ei gyflawni. Dylid rhoi ystyriaeth lawn i argymhellion yr adroddiad cenedlaethol 'Adolygiad o waith y Mentrau Iaith, y Cynlluniau Gweithredu Iaith a Chynllun Hybu'r Gymraeg Aman Tawe' wrth lunio'r rhaglen waith.	Llunio rhaglen waith mewn partneriaeth â'r Mentrau Iaith yn y sir.	Hefyd yn y Strategaeth Hybu o bosibl
54 Bod y Cyngor Sir a'r Mentrau Iaith lleol yn gweithio gyda chlybiau chwaraeon lleol i'w cefnogi i ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob agwedd o'u darpariaeth, gan gynnwys iaith yr hyfforddiant a gweinyddiaeth y clwb (hefyd wedi'i gynnwys yn yr adran Cyfleoedd Cymunedol).		Hefyd yn y Strategaeth Hybu o bosibl
57 Bod y Cyngor Sir yn cynyddu darpariaeth cyfrwng Gymraeg o fewn ei wasanaeth ieuencid	Paratoi cytundeb ar gyfer darparu 6 clwb ieuencid cyfrwng Gymraeg yn y sir	

ac yn cefnogi staff o fewn y gwasanaeth i ddatblygu eu sgiliau i weithio trwy gyfrwng y Gymraeg.		
58 Yn unol ag argymhellion y Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar Glybiau Ieuenctid (Ionawr 2014) blaenoriaethu cynyddu darpariaeth trwy gyfrwng y Gymraeg fel rhan o'r ymagwedd strategol newydd drwy gomisiynu rhai sefydliadau sy'n darparu gwasanaeth ieuenctid agored trwy gyfrwng y Gymraeg.	Paratoi cytundeb drafft i'w drafod gyda darparwyr ieuenctid ar draws y sir. Cynnal gweithdy i ddarparwyr lleol mewn partneriaeth â Busnes Cymru	
59 Bod y Cyngor Sir yn sicrhau bod gwersi nofio cyfrwng Cymraeg ar gael ym mhob canolfan hamdden ar draws Sir Gâr.		
60 Bod y Cyngor Sir yn cynllunio ar gyfer darparu gwasanaethau hamdden eraill drwy gyfrwng y Gymraeg.	Yr Adran Hamdden i ystyried opsiynau posib ar gyfer sesiynau grŵp Cymraeg neu sesiynau lle gellir cyflwyno darpariaeth dwyieithog. Bydd ystyriaeth hefyd yn cael ei roi i gynnig sesiynau 1:1 (e.e. Sesiynau cyflwyno gampfa) cyfrwng Cymraeg.	
62 Bod y Cyngor Sir yn ymestyn y prosiect Pencampwyr Iaith lle mae'r Cyngor wedi adnabod Pencampwr Iaith i weithredu ym mhob Canolfan Hamdden ar draws y sir ar hyn o bryd, i gynnwys y parciau gwledig, y llyfrgelloedd a'r theatrau.	Cynnal ymgyrch i recriwtio gwirfoddolwyr i fod yn Bencampwyr ymhlith staff y timau amrywiol.	
65 Bod y Cyngor Sir yn cydweithio'n agosach gyda Theatr Genedlaethol Cymru er mwyn cynnig cyfleoedd cymunedol cyfrwng Cymraeg.	Cynnal trafodaethau rhwng Cyngor Sir a Theatr Genedlaethol i ystyried opsiynau posib.	
66 Bod y Cyngor Sir yn denu a hyrwyddo perfformiadau Cymraeg a dwyieithog o fewn eu theatrau sirol.	Sicrhau darpariaeth cyfrwng Cymraeg wrth baratoi bob rhaglen tymhorol.	
68 Bod y Cyngor Sir yn hyrwyddo a marchnata'r Gymraeg i ddarparu rieni o fewn gweithlu'r Cyngor.	Hyrwyddo manteision dwyieithrwydd i ddarparu rieni gweithlu'r Cyngor.	

2016-17

69 Bod Llywodraeth Cymru gyda chydweithrediad y Cyngor Sir yn sicrhau bod yr iaith Gymraeg yn ganolog i gynlluniau tebyg i Dechrau'n Deg.		
73 Bod y Cyngor Sir, mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru, yn cynnal ymgyrch farchnata barhaol i hyrwyddo addysg Gymraeg gan esbonio manteision bod yn ddwyieithog i rieni a disgyblion <i>(hefyd wedi ei gynnwys yn argymhellion adran addysg).</i>		

2016-17

Atodiad 2: Cynllun Cyfathrebu